

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ایران - ایزو

۹۷۳۵-۳

چاپ اول

ISIRI-ISO

9735-3

1st. Edition

Identical with
ISO 9735-3: 2002

تبادل الکترونیکی داده‌ها برای مدیریت،
تجارت و حمل و نقل (EDIFACT) -
قوانین نحوی در سطح برنامه کاربردی
(شماره نسخه نحو: ۴، شماره انتشار نحو: ۱)
- قسمت ۳: قوانین نحوی ویژه برای تبادل
تعاملی الکترونیکی داده‌ها (EDI)

**Electronic data interchange for
administration, commerce and transport
(EDIFACT) - Application level syntax
rules (Syntax version number: 4, Syntax
release number: 1) -Part 3:Syntax rules
specific to interactive Electronic Data
Interchange (EDI)**

ICS : 35.240.60

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی ایران تغییر و طی نامه شماره ۳۵۸۳۸/۲۰۶ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادات در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان استاندارد تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱ کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهی نامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International organization for Standardization

2- International Electro technical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organization International de Metrology Legal)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

« تبادل الکترونیکی داده ها برای مدیریت، تجارت و حمل و نقل (EDIFACT) – قوانین نحوی در

سطح برنامه کاربردی (شماره نسخه نحو: ۴، شماره انتشار نحو: ۱)

قسمت ۳: قوانین نحوی ویژه تبادل تعاملی الکترونیکی داده ها»

رئیس:

پیرا، حسین

(لیسانس اقتصاد بازرگانی)

دبیر:

بشیری، عباس

(فوق لیسانس اقتصاد)

اعضا: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

بدلی افشرد، بابک

(لیسانس مهندسی کامپیوتر)

بهمقام، عادل

(فوق لیسانس مدیریت)

پیرا، رویا

(لیسانس شیمی)

صدقی نسب، محسن

(فوق لیسانس IT)

کلینی ممقانی، پرویز

(لیسانس مدیریت بازرگانی)

محمدی، آیدا

(لیسانس مترجمی زبان انگلیسی)

نصیری، وحید

(لیسانس مهندسی کامپیوتر)

سمت و/یا نمایندگی

شرکت فولاد گستر تبریز

شرکت گیتی گستران نوین اندیش

اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی

آذربایجان شرقی

کارشناس استاندارد

اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی

آذربایجان شرقی

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تبریز

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تبریز

شرکت آیاتای پلاست آسیا

شرکت داده تامین خاورمیانه

پیش گفتار

استاندارد " تبادله الکترونیکی داده‌ها برای مدیریت، تجارت و حمل و نقل (EDIFACT) – قوانین نحوی در سطح برنامه کاربردی (شماره نسخه نحو: ۴، شماره انتشار نحو: ۱) – قسمت ۳: قوانین نحوی ویژه تبادل تعاملی الکترونیکی داده‌ها" که پیش نویس آن در کمیسیون فنی مربوط توسط شرکت گیتی گستران نوین اندیش بر مبنای روش تنفیذ مورد اشاره در راهنمای ISO/IEC Guide21-1 (پذیرش منطقه ای یا ملی استاندارد های " بین المللی / منطقه ای" و دیگر مدارک استاندارد) به عنوان استاندارد ملی ایران، تهیه شده و در هشتاد و نهمین اجلاس کمیته ملی استاندارد خدمات مورخ ۹۰/۱۰/۱۱ مورد تصویب قرار گرفته است اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می گردد.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح یا تکمیل این استانداردها ارائه شود، در هنگام تجدیدنظر در کمیسیون فنی مربوط، مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین همواره از آخرین تجدیدنظر آن‌ها استفاده خواهد شد.

این استاندارد ملی بر اساس پذیرش استاندارد " بین المللی " به شرح زیر است :

ISO 9735-3: 2002, Electronic data interchange for administration, commerce and transport (EDIFACT) – Application level syntax rules (Syntax version number: 4, Syntax release number: 1) – Part 3: Syntax rules specific to interactive Electronic Data Interchange (EDI)

مقدمه

این قسمت از مجموعه استاندارد ایران - ایزو شماره ۹۷۳۵ شامل قوانینی در سطح برنامه کاربردی جهت ساختاردهی داده‌ها در تبادل الکترونیکی پیام‌ها در یک محیط باز بر اساس الزامات پردازش دسته‌ای یا تعاملی است. این قوانین توسط کمیسیون اقتصادی سازمان ملل متحد برای اروپا (UN/ECE)^۱ به عنوان قوانین نحوی برای تبادل الکترونیکی داده‌ها برای مدیریت، تجارت و حمل و نقل (EDIFACT)^۲ مورد توافق قرار گرفته‌اند و شامل بخشی از دستورالعمل تبادل داده‌های تجاری سازمان ملل متحد (UNTDID)^۳ و هم‌چنین دستورالعمل طراحی پیام‌های دسته‌ای و تعاملی هستند.

این قسمت از استاندارد می‌تواند برای هر کاربردی مورد استفاده قرار گیرد، اما پیام‌هایی که از این قوانین استفاده می‌کنند، اگر با سایر دستورالعمل‌ها، قوانین و کتاب راهنمای UNTDID مطابق باشند، ممکن است فقط به عنوان پیام‌های EDIFACT شناسایی شوند. برای پیام‌های UN/EDIFACT قوانین طراحی پیام برای هر دو روش دسته‌ای یا تعاملی کاربرد دارد. به این قوانین در UNTDID اشاره شده است.

مشخصات و قراردادهای ارتباطات در خارج از دامنه کاربرد این استاندارد می‌باشد. این قسمت تبادل پیام‌های EDIFACT را در یک محیط تبادل تعاملی الکترونیکی داده‌های (مکالمه‌ای) بررسی می‌کند.

تبادل تعاملی الکترونیکی داده‌ها در زیر شرح داده شده است :

- برقراری ارتباط رسمی بین دو طرف در حال محاوره؛
 - توانایی، پویایی جهت هدایت مسیر تراکنش تبادل تعاملی الکترونیکی داده‌ها وابسته به نتیجه تبادل‌های زود هنگام محاوره؛
 - زمان‌های کوتاه پاسخ؛
 - تمامی پیام‌های مبادله شده در طی محاوره مربوط به تراکنش معاملات تجاری یکسان؛
 - تراکنش شامل یک دسته از مکالمه‌های کنترل شده‌ای است که بین دو یا چند طرف صورت می‌پذیرد.
- این مشخصه‌ها تفاوت بین تبادل الکترونیکی داده‌های تعاملی را از تبادل الکترونیکی داده‌های دسته‌ای که در قسمت دوم این استاندارد ملی ایران (قوانین ساختاری مخصوص تبادل الکترونیکی داده‌های دسته‌ای) به آن اشاره شده است را آشکارتر می‌سازد.
- برای انسجام و به منظور ساده‌سازی اجرای استاندارد برای آن دسته از کاربرانی که مایل به استفاده از هر دو پردازش دسته‌ای و تعاملی هستند، این قسمت از استاندارد هم‌ردیف استاندارد ISO 9735-2 قرار دارد .

1- United Nations Economic Commission for Europe

2- Electronic Data Interchange for Administration, Commerce and Transport

3- United Nations Trade Data Interchange Directory

تبادل الکترونیکی داده‌ها برای مدیریت، تجارت و حمل و نقل (EDIFACT) - قوانین نحوی در
سطح برنامه کاربردی (شماره نسخه نحو: ۴ ، شماره انتشار نحو: ۱) -
قسمت ۳: قوانین نحوی ویژه تبادل تعاملی الکترونیکی داده‌ها

۱ هدف و دامنه کاربرد

این استاندارد ملی، بر اساس پذیرش استاندارد " بین المللی " ISO 9735-3: 2002 تدوین شده است. هدف از تدوین این استاندارد، تعیین قوانین نحوی برای انتقال پیام‌های تعاملی مبادله شده بین سامانه‌های نرم افزاری رایانه است. انتقال بسته‌ها در یک محیط تعاملی مطابق استاندارد ملی ایران شماره ۸-۱۴۲۶۱ است.

۲ انطباق

از آنجائی که این استاندارد باید از نسخه شماره ۴ واقع در جزء ۰۰۰۲ داده‌های الزامی (شماره نسخه نحو) و همچنین شماره تازه منتشر شده "۰۱" واقع در جزء ۰۰۷۶ داده‌های شرطی (شماره انتشار نحو) که هر کدام در بخش UNB (سرآیند تبادل) ظاهر می‌شوند، استفاده کند، تبادلهای مداوم، جهت استفاده نحو تعریف شده در نسخه‌های منتشر شده اخیر باید از شماره نسخه‌های نحوی زیر به منظور تمایز آن‌ها از یکدیگر و همچنین از این استاندارد استفاده کنند:

- ISO 9735:1988: Syntax version number: 1
- ISO 9735:1988 (amended and reprinted in 1990): Syntax version number: 2
- ISO 9735:1988 and its Amendment 1:1992: Syntax version number: 3
- ISO 9735:1998: Syntax version number: 4

انطباق با یک استاندارد بدین مفهوم است که همه الزامات از جمله همه انتخاب‌های مورد نظر پشتیبانی شده‌اند. در صورت عدم پشتیبانی از همه انتخاب‌ها، هر ادعای انطباق باید در برگیرنده بیانیه‌ای مبین انتخاب‌های مورد انطباق باشد.

اگر ساختار و نمایش داده‌ها با قوانین نحوی مشخص شده در این استاندارد مطابقت داشته باشند، می‌توان گفت که داده‌هایی که مبادله شده‌اند با یکدیگر در انطباق هستند.

افزاره‌هایی که این استاندارد را پشتیبانی می‌کنند، زمانی که توانایی ایجاد و/یا تفسیر داده‌های ساخت یافته و نمایش داده شده در انطباق با این استاندارد را داشته باشند، در تطابق هستند. انطباق با این استاندارد باید مبتنی بر استاندارد ایران- ایزو شماره ۱-۹۷۳۵ و حداقل استاندارد ایران- ایزو شماره ۱۰-۹۷۳۵ باشد.

در این استاندارد، تمهیدات تعریف شده در استانداردهای مربوطه باید بخشی از معیارهای انطباق را تشکیل دهند.

۳ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن ها ارجاع داده شده است . بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می شود .

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه ها و تجدیدنظریهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن ها ارجاع داده شده است ، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه های بعدی آن ها مورد نظر است .

استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است :

۱-۳ استاندارد ملی ایران شماره ایران - ایزو ۱ - ۹۷۳۵، تبادل الکترونیکی دادهها برای مدیریت، تجارت و حمل و نقل (EDIFACT)- قوانین نحوی در سطح برنامه کاربردی (شماره نسخه نحو: ۴، شماره انتشار نحو: ۱) - قسمت ۱: قوانین نحوی مشترک بین تمام قسمتها

۲-۳ استاندارد ملی ایران شماره ایران - ایزو ۱۰ - ۹۷۳۵، تبادل الکترونیکی دادهها برای مدیریت، تجارت و حمل و نقل - قوانین نحوی در سطح برنامه کاربردی (شماره نسخه نحو: ۴، شماره انتشار نحو: ۱) - قسمت ۱۰: دفاتر راهنمای خدمت نحو

کلیه بندهای استاندارد " بین المللی " ISO 9735-3:2002 در مورد این استاندارد معتبر و الزامی است .